

**De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvvm
Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate,
Speciatim**

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. III. Vtrùm actus supernaturales producant habitus naturales, similes
ijs qui per actus naturales circa idem obiectum gignerentur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79645)

nam, ut ostendi num. 15. & sequentibus, potentia nulla physica dispositione indiget, ut eiusmodi habitus in se recipiat, cum natura sua ad hoc sit satis disposita, nec habeat in se quidquam ijs physice repugnans; atque ita non magis requirit ad eorum receptionem disponi, quam aër ad receptionem luminis. Deinde, et si posset ad eiusmodi dispositionem physice disponi, hoc deberet fieri per aliquam sensibilem affectionem, ut patet ex dictis dub. 1. Cum igitur hi actus non aliter sensibilibus afficiantur potentiam quam naturales, non possunt eam aliter disponere, quam hi.

Sequitur Secundò, actus supernaturales solum moraliter concurrere ad infusionem habituum supernaturalem, scilicet aut per modum dispositionis moralis & meriti de congruo sine imperationis in peccatoribus, & tamquam meritum de condigno in iustis.

D V B I V M III.

Virum actus supernaturales producant habitus naturales similes ijs, qui per actus naturales circa idem obiectum gignuntur.

25 **Q**uidam id negant. Primò, quia sequeretur habitum productum per actus supernaturales remanere in homine deficiente ad hæresim. Secundò, quia actus non producant habitus nisi similes ijs, à quibus possunt produci aut facilitari: atqui actus supernaturales non possunt produci aut facilitari ab habitibus naturalibus: ergo illi nequeunt eiusmodi habitus producere. Tertiò, quia actus scientiæ non producit habitum opinionis, sed solum habitum scientiæ: ergo assensus fidei elicitus propter auctoritatem Dei, non gignit habitum credendi propter auctoritatem humanam.

26 Sed hæ rationes facile solvuntur. Ad primam, concedo totum: nullum enim in eo est absurdum. Ad secundam, nego minorem. nam et si habitus naturales per se non reddant potentiam idoneam ut sine auxilio supernaturali possint actus supernaturales elicere; efficiunt tamen ut adiuta eiusmodi auxilio actuali vel habitu naturali, facilius eos eliciat, ut experientia docet: quod fieri poterit, et si ipsi ad productionem horum actuum effectivè physice & immediatè non concurrant. Quia ad illud sufficit quòd potentiam formaliter inclinent ad eliciendum circa obiectum formale illorum actuum aliquem actum abstrahendo à naturali vel supernaturali: hoc ipso enim quo potentia ita inclinatur, facilius eiusmodi actum elicit, & quidem supernaturalem, si ad hoc habeat sufficientes vires ratione habitus supernaturalis sibi inherentes, aut singularis Dei concursus. Qua ratione Suarez l. 3. de Auxilijs cap. 4. num. 16. & multi alij docent, gratias prævenientes facilitare actum supernaturalem, & tamen non concurrere physice & effectivè ad eius productionem. An autem dicti habitus etiam effectivè immediatè concurrant cum voluntate ad productionem actuum supernaturalem, non ita patet. Sed quamvis

Coninck de act. supernat.

hoc ita fieri clare probari non possit, posito tamen quòd ita concurrant ad productionem actuum naturalium, nulla est ratio quæ satis prober eos simili modo non concurrere ad productionem actuum supernaturalem: nam cum potentia ex parte sua ad horum productionem eodem modo concurrat, atque ad actus naturales; non video cur illi habitus non possint simili ratione cum ea concurrere. Sed, ut iam ostendi, ad præsens dubium soluendum non est necessarium hoc asserere, quare ulterius id non discutio.

Ad tertiam, concedo totum; quia nihil facit ad rem: nam dicta obiectio supponit, actum naturalem & supernaturalem necessariò semper differre obiecto formali. quod disput. 5. dub. 3. ostendi non esse verum.

27 **C O N C L U S I O.** Actus supernaturales in hac vita generant in nobis habitus naturales similes ijs, quos per actus merè naturales circa idem obiectum formale elicitos acquirere mus. Ita Molina. lina. p. q. 1. art. 3. sub finem, & Bergomensis in Cõcordantijs locorũ D. Thom. dub. 697. Probatur Primò, quia, ut iam ostendi, nulla est ratio id negandi. Secundò, quia, ut ostendi dub. 1. actus producit habitum, quatenus potentia per eum sensibilibus movetur, siue fertur in obiectum: atqui, ut ostendi dub. 2. potentia eodem planè modo ex parte sua & quantum ad sensibilitatè attinet, fertur in obiectum per actum supernaturalem ac per naturalem: ergo uterque eodem modo in ea habitum gignit. Patet consequentia; quia ubi est eadem causa, sequitur idem effectus; ut autem patet ex dictis, uterque actus secundum eam rationem, qua actus causant habitum, habet se eodem modo: & consequenter est eiusdem virtutis quoad hanc causationem.

Tertiò, quia patet experientia, iustos, qui sæpius se exercent in aliquo actu virtutis supernaturalis, acquirere magnam in eius exercitio facilitatem. quod est apertum signum, eos acquirere habitum naturalem: ergo actus supernaturales huiusmodi habitum gignunt.

28 Ad hoc argumentum respondent aliqui Primò, habitum illum acquiri per actus naturales, quos habentes habitum supernaturalem sæpè circa eiusmodi obiecta eliciunt. Sed hoc dici non posse patet ex dictis disp. 6. dub. 5. concl. 2. n. 70. ubi ostendi, habentem habitum supernaturalem necessariò semper elicere actum supernaturalem, quoties circa obiectum illius habitus operatur. His adde, si habitus naturales possint facilitare actus supernaturales, nullam esse rationem cur negemus illos per hos produci, si versentur circa idem obiectum formale.

Alij respondent Secundò, eiusmodi habitus gigni per actus naturales habentes quidem idem obiectum materiale, non tamen formale. v. g. quando fidelis sæpè elicit actus fidei, non omnes elicit præcisè propter auctoritatem Dei, sed sæpè etiam ob motiva humana, qui actus gignunt habitum eliciendi alios similes. Ilque habitus deinde iquat ad eliciendos actus fidei divini, siue propter auctoritatem Dei: non quidem directè, sed remouendo prohibens, aut

L 2 cili-

efficiendo ut res credenda apprehendatur ut vera.

29

Sed contra Primò, etsi huiusmodi habitus ea ratione posset aliquo modo actus fidei diuinæ reddere minus difficiles, nullo modo tamen posset in eos directè inclinare. Experimur autem elicientem sapè actus fidei diuinæ, sentire quamdam inclinationem ut eosdem data occasione propter diuinam auctoritatem eliciat, siue ut huic statim toto conatu adhareat: quod fieri non potest nisi per habitum genitum ex actibus elicitis propter diuinam auctoritatem.

Secundò, ea responsio gratis omnino sumit, homines, præsertim pios & doctos, eiusmodi actus sapè elicere ob rationes merè humanas: cum tamen communiter explicite intendant eos elicere ob auctoritatem Dei. Item supponit, cum qui sapè eliceret eiusmodi actus præcisè ob auctoritatem Dei, & numquam ob rationes humanas, nullam acquisitionum facilitatem eiusmodi actus eliciendi: cum tamen contra videatur longè probabilius talem maiorem acquisitionum facilitatem & inclinationem ad eiusmodi actus, quam si sæpius assentiretur iisdem mysteriis propter rationes humanas. Et aliàs ad acquirendam promptitudinem in eliciendis actibus fidei, aliarumq; virtutum theologiarum, præstaret potius circa earum obiecta materialia elicere actus ob diuersa obiecta formalia, quam propterea eorum obiectum formale proprium: quod apparet planè paradoxum, nec vllò modo suadendum in praxi.

30

Tertiò, quia etsi dicta responsio posset habere aliquam probabilitatem in assensu fidei, non tamen in actu caritatis: nam, ut ostendi disp. 5. dub. 3. non potest dari ratio secundum quam Deus possit amari amore amicitie naturali, ob quam non possit etiam amari amore supernaturali. Idemque planè videtur dicendum de actu spei; nam seculi ignorantia, ob quodcumque obiectum formale possum honestè sperare beatitudinem actu naturali, ob eandem rationem possum eà sperare spe supernaturali, si habitum spei habeam. ut suo loco infra magis patebit.

Alij respondent Tertiò, hoc fieri ratione habitus supernaturalis, qui per eiusmodi actus meritorie augetur. Sed & hoc refutatum est disp. 6. dub. 6. ubi ostendi, habitum supernaturalem non conferre subiecto facilitatem in operando, sed solum potestatem operandi super-

naturaliter. His adde, eiusmodi facilitatem manere postea in eo, qui per peccatum mortale aut etià per hæresim amisit habitus supernaturales.

Nota hic tandem; nos propter connexionem partis superioris cum inferiori, quæcumque hic intelligimus, quantumvis spiritalia sint, eaque sub ratione spiritali intelligamus, tamen simul ea modo quodam corporali per phantasiam apprehendere. unde etiam sicut voluntas in ea fertur sub ea ratione, quæ per intellectum ei proponuntur; ita pars inferior appetitiva in ea fertur sub ea ratione, quæ per apprehensionem siue imaginariam ei proponuntur. unde etiam accedit ut quando magno pietatis sensu voluntas fertur in Deum, sentiamus etiam in parte inferiori magnam quandam delectationem: iuxta illud psalmi 83: *Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum vivum.* Hinc etiam in eadem parte contrahitur quædam inclinatio ad similes apprehensiones & affectus inde sequentes, quibus etiam multum iuuatur & facilitatur voluntas in suis actibus etiam supernaturalibus eliciendis: tum quia hac ratione auferitur omne impedimentum quod ei ex parte inferiori in suis actibus eliciendis solet obuenire: tum etiam quia intellectus hac ratione excitatur & iuuatur ut voluntati suum obiectum perfectius & fortius proponat: quod ideo etiam voluntati tunc apparet magis appetendum ob inclinationem affectus sensitivi in obiectum aliquo modo simile corporali modo apprehensum.

Et possent quidem aduersarij ad tertiam nostram rationem suprà allatam respondere, omnem dictam facilitatem ortam ex frequentatione actuum supernaturalium oriri ex hac causa. Sed similiratione deberemus etiam tollere omnes habitus acquisitos in voluntate; & dicere nostris actibus nihil aliud gigni, quam eiusmodi inclinationem in parte inferiori. Quare si cum communi sententia velimus defendere dari in voluntate habitus acquisitos, debemus etiam concedere eos gigni per actus supernaturales, ut rationes allatæ probant: omnes enim rationes, quæ probant per actus naturales gigni aliquos habitus inclinantes ad eiusmodi actuum productionem, idem probant de actibus supernaturalibus; nam omnes ex rationes maximè nituntur experientia, quæ in vtriusque est omnino eadem.

31

In omnia, quæ intelligimus aut volumus, imaginatio & appetitus sub modo corpore feruntur.

Exactibus partis superioris consecutus generatur quædam inclinatio in parte inferiore, ipsam voluntatem facili-
tantes.

Idem est obiectum caritatis & spei naturalis, & supernaturalis.